

Gorenjec.

Političen in gospodarski list.

Izhaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejeman za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni, za četrt leta 1 krono. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 krone, za pol leta 1 krono 60 vinarjev. Dostavljanje na dom stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se za petitvrsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravnništvo se nahaja v g. Floriana hiši nasproti mestne hranilnice. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Vabilo na naročbo. **•GORENJEČ•** stane za celo leto samo 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Naroča se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati na upravnništvo.

Volilno gibanje.

Volilni oklic narodno-napredne stranke.

Somišljeniki! Napredni državnozbornski volilci! Državni zbor je razpuščen, in zopet Vas kličejo na volišče, da se poslužite važne, po ustavi Vam zajamčene pravice: izbrati si može, ki naj so v državnem zboru domovini in Vam uspešni in srečni zastopniki. Sedanja volitev je pomenljiva, lahko postane pa tudi najusodnejša, kar jih je doživela po notranjih prepirih razjedena in razglodana naša država. Zategadelj obrača se vodstvo narodne stranke do Vas, somišljeniki, da mogočnega pomena sedanje volitve niti za trenutek ne puščate v nemar, in da si pred vsem vestno in tehtno ogledate može, ki se potegujejo za čast Vašega mandata. Kako Vam bo torej voliti?

Izbrati Vam bo pred vsem prave slovenske može, ki vsigdar in nasproti vsakemu prisegajo na svetli ščit slovenske narodnosti ter se z neizprosno odločnostjo upro blaznim poskusom, merečim na to, da bi se v državi, ki je tudi še po dveh tretjinah slovanska, v protislovju s temeljnimi določili proglasila nemščina državnim jezikom, in tako zagotovila nadvlada nemškemu narodu, nadvlada, ki naj potisne slovanska plemena na mesto helotov in ki se ne dá opravičiti niti v preteklosti, še manj pa v sedanjosti.

S tisto odločnostjo, kakor na ta odpor, in prešinjeni od prepričanja, da sedaj razkosanemu slovenskemu narodu zasije lepa bodočnost samo po zedinjenju, morajo biti možje Vašega zaupanja pripravljene, da zastavijo vse sile za to, da se dá slovenskemu jeziku v članu 19. zajamčena mu ravnopravnost z drugim jezikom, da se slovenskemu narodu ustanove vsakovrstne šole, od najnižje do najvišje vrste za vsestransko izobrazbo na narodni podlagi in tako ustvarijo pogoji, da si slovenski narod ohrani svojo narodno individualnost.

Izbrati Vam pa bo tudi napredne može, ki čutijo, da je brezobzirna prevlada duhovščine, s katero hoče ta stan, pozabivši svetih svojih tradicij in zamenjavši božje altarje s posvetnimi spekulativnimi napravami, podjarmiti si vse, skrajno pogubna, tlačč bistro naše ljudstvo v

revščino, nevednost in temo. Izvoliti Vam bo zategadelj može, ki kot svetinjo branijo novodobno šolo in z njo pridobljene uspehe ter so prijatelji vsakemu svobodomiselnemu razvitju in napredku; može torej, ki o vsaki priliki delujejo na to, da se veljava duhovščine, ne krateč eerki božjega poklica, potisne v pristojne ji meje.

Da se vse to doseže, zdramiti se mora kmeti naš stan, glavni steber slovenskega naroda, ki je dosedaj prepohleveno in preponižno stopinje pobiral za gospodstvaljelno duhovščino. Naš kmet — pred petdesetimi leti po pravem liberalizmu tlake oproščen — se mora osvoboditi tudi duševne tlake in pozvati ga je, da se udeleži političnega življenja, tako da na mestih, kjer se odločuje njegova usoda, sam pove, kaj mu izpodjeda mozeg, in kaj ga ubija. Tak poziv je izdala narodna stranka, in oglasili so se vrli kmetovalci, ki hočejo prevzeti težavni posel državnega poslanca, kar je veselo znamenje, kar pa, se ve ni všeč tistim, ki so sedaj v veri živeli, da je slovenski kmet le v to vstvarjen, da robuje duhovniku.

Večjega pomena nego s slovenskega stališča, je sedanja državnozbornska volitev z občedravnega stališča. V zraku visi absolutizem, ta veliki gojitelj klerikalizma in germanizacije! Poklicavši si v spomin, kako so že Vaši očetje pod absolutizmom krvaveli, izbrati Vam bo dalje može, ki se ne igrajo z besedami: Nam, Slovencem, je vseeno, smo li absolutično ali ustavno vladani! Prihodnost, katero hočemo, in katero moramo priboriti svojemu narodu, mogoče je priboriti le v državi, vladani po svobodoljubnih načelih! Ali oglejmo si absolutizem še od druge, še bolj senčnate strani! Že sedaj tlači Ogrska na gospodarskem polju tostransko državno polovico kot môra, in v pravem suženjstvu nas ima. To razmerje med obema državnima polovicama ni zdravo in vzdržavalo se je dosedaj več ali manj na umeten način. Pod absolutizmom pa se bode čisto gotovo vzdržavalo, in vzdržavalo se bode toliko časa, dokler se na Dunaju ne snide resna, delavna in na svoj ugled ponosna zbornica, katera ne bo samo tostranskim narodom delila pravice, nego si bode pravice priborila tudi nasproti Ogrski, katera sedaj tako brezobzirno izkorišča naš slabotni položaj.

Vse razmere — in tudi slovenske — silijo z elementarno močjo na to, da bodi poklic bodočemu parlamentu gospodarski poklic. Rešiti bode vprašanja velikega narodnogospodarskega pomena, zajamčiti bode gospodarsko

shajanje kmetu-trpinu, varovati gospodarske koristi trgovskega in obrtnega stanu in pripomoči tudi delavcu do tega, da mu bo vsaj človeško živeti mogoče.

Sè zastopniki drugih slovanskih narodov naj vežejo naše poslance najtesnejše vezi, pred vsem sè zastopniki češkega naroda. Upamo pa, da bodo tudi poslanci tega naroda postopali v zavesti, da moči malega slovenskega rodu ne bi prenesle vsega, kar prenese brez nevarnosti orjaška moč čeških bratov, in da bi te moči brez popolnega oslavljenja nikakor ne mogle prenesti neplodne parlamentarne obstrukcije.

Vi pa, somišljeniki, udeležite se volitve do zadnjega moža, a svoj glas oddajte svobodno, samostojno in ne na povelje duhovnikov, ki iščejo svoje kraljestvo na zemlji, ki pa ne iščejo, kakor veli zapoved Odrešenikova, kraljestva božjega. Volite napredne kandidate narodne stranke!

Vimenu vodstva narodne stranke: Dr. K. vitez Bleiweis - Trsteniški.

*

Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke je v svoji zadnji seji proglasil naslednje kandidate: za notranjske kmetске občine gosp. Ivana Božiča, posestnika v Podragi; za kmetске občine ljubljanska okolica - Litija - Velike Lašče - Ribnica gospoda Josipa Lenarčiča, posestnika in tovarnarja na Vrhniki; za kmetске občine Radeče - Mokronog - Žužemperk - Trebnje - Kočevje gospoda Franca Zupančiča, posestnika na Rakovniku, in za kmetске občine Kostanjevica - Novo mesto - Krško - Metlika - Črnomelj gospoda Ivana Globočnika, posestnika na Dobravi pri Kostanjevici. Za gorenjske kmetске občine se bo kandidat pozneje proglasil, ker se dosedaj zaupniki še niso zedinili.

*

Shod glede volitve poslanca V. kurije prirede, kakor se čuje, mojestri v Kranju.

V Lescah je bil minulo nedeljo shod narodno-naprednih volilcev, katerega se je udeležilo nad 200 volilcev iz vsega političnega okraja radovljiškega. Sklenilo se je soglasno postaviti kandidatom za gorenjske kmetске občine

PODLISTEK.

Dekadenca v pesništvu in slikarstvu.

Dalje in dalje hiti čas po svojem tiru v neskončno večnost in v tem neomejenem prostoru mu ne bode nikoli zmanjkalo pota, da bi se moral ustaviti. S časom pa se vpenjata človeški duh in razum, vprežena v človeško delavnost višje in višje, pridobivata človeštvu vedno novih iznajdb, stare pa mu popravljata in vspopolnjujeta. Človek je v vseh dobah najmarljivejše uporabljal svoj duh in razum za splošno umetnost, ki je postala vsled tega do sedanje dobe tako popolna in dovršena, da je dandanes na njenem polju težko še iznajti kaj novega, kaj boljšega. Ali napredek časa in moda zahtevata izpremene tudi tu. Zato se sedanji umetniki močno trudijo, da bi povzdignili umetnost še na višjo stopinjo popolnosti ter jo pokazali svetu v še lepši in prikupljivejši obleki. Toda na ta način ne morejo ž njo dalje, ker so že njih predniki dospeli ž njo na vrhunec. Kdor pa ne more naprej in noče stati, ta mora nazaj! Nekak tak korak so storili tudi nekateri najnovejši umetniki, zlasti pesniki in slikarji. Tako se mora zdeti onemu, ki

ravnatelja kmetijske družbe g. Gustava Pirca, za peto kurijo pa učitelja g. Luka Jelenca.

Iz Radovljice. Dne 18. listopada se je tu vršil socialno-demokratski volilni shod. Ko je bil shod že zaključen, pridrvil je med navzoče volilce tukajšnji načelnik gasilnega društva, ki je obenem, kakor smo zvedeli iz njegovega govora, podjetnik savskega mostu v Kranju. Začel je obdelavati liberalce in socialne demokrate, da so oni krivi, ker uče brez vere, da so njemu kot podjetniku mostu kar čez noč pokradli veliko zalogo lopat, krampov, samokolnic i. t. d. Povedalo se mu je, da naj postavi delovodja, kateremu naj izroči orodje, da mu ne bo nihče ničesar vzel. Čudimo se, da je ta mož kar naenkrat postal tako goreč kristijan, ker šele pred enim tednom je na Lancovem strastno zagovarjal napredno stranko in rekel, da kaplan spada v cerkev, ne pa v politiko. Pred nekaj dnevi se je hvalil, da že več mesecev ni videl cerkve od znotraj, sedaj pa blati narodno-napredno in socialno-demokratsko stranko. Mož naj pometa pred svojim pragom, in ko tam vse osnaži, naj šele pride k nam.

Narodno-napredni delavec.

Z Dolenjskega, 18. listopada. Dosti je sedaj čitati o volilni agitaciji, ki se je posebno razvila med dolenjskimi kmetovalci. Kar slobodni, ne v farovške verige ukovani časopisi pišejo o tej agitaciji je resnica. Velikanska nezadovoljnost Dolenjca, ki mora svoje najboljšie otroke v tujino pošiljati za kruhom in še sam iti za njim, si daje v tem volilnem gibanju duška. Izbrali so si kmetovalci kandidate za poslanstvo iz svoje srede. Žulji na rokah so legitimacija za poslanstvo. Kaj bo škric ali penzionist zastopal našo stvar! Čast zahteva, da kmetovalec pošlje iz svoje srede poslanca na Dunaj. Ali ni sramota, da, n. pr. v kranjskem deželnem zboru, sedi med 30 poslanci komaj pet pravih kmetovalcev, in dežela je zgolj kmetijska! In zakaj bi škric jemal dijete državnega poslanca! Ali smo še tlačani, ki ne smejo imeti svoje volje? V župniščih delajo ti glasovi jezo. Proti kmetom-kandidatom bruhajo razžaljivke in to tudi z lece. Torej «prij-

ne odobrava vsega, kar nam ponuja moda, in ki trezno ogleduje, premišljuje ter primerja nove moderne umotvore z umotvori starih slovečih mojstrov. Kdor slepo veruje, da je vse lepo in dobro, kar je moderno, pa naj bode še tako neokusno in površno izdelano, tisti seveda hvali in povzdiguje v deveta nebesa vsako še tako nezatno delce modernega umetnika. A hvala se hitro izkadi v nič, umetnikovo delo pa ostane in ga ne more nobena hvala zboljšati, ako ni v resnici dobro in dovršeno.

Pesništvo je bilo pri vseh večjih in kulturno probujenih narodih že pred davnim časom na vrhuncu dovršenosti. V Slovencih pa se je to zgodilo šele za časa Stritarja in Gregorčiča, katera so skoraj vsi poznejši slovenski pesniki posnemali do najnovejšega časa. Zdaj pa tudi pri nas niso več dobri taki gladki in blagglasni verzi, kakršne sta delala ta pesnika. Svetovni pesniki so namreč začeli pred nekaj leti pesmi skladati po novih pravilih, ki so precej nasprotni prejšnjim in se imenujejo dekadencia. Kmalu so jih začeli posnemati tudi naši mladi pesniki, in zdaj imamo že ogromno število pristnih dekadentičnih pesmi v svojem leposlovju. Ker sem videl, kako so z vseh strani slovenske domovine frčali lovor-

telji kmeta», kmet kot poslanec vam ni všeč! Ali se ga sramujete? O ne. Vi dobro veste, da kmetija ni navadno delo in da jo najbolj spoznava tisti, ki dela z mladimi nog v njej. Ali ravno zaradi tega, ker bi ta naš kmetovalec-poslanec vam v župniščih odrekel pokornost, ker bi se ne dal izrabljati za koristi župnišč, zaradi tega sikate proti našim kmetijskim kandidatom. — Taki razlogi se slišijo iz ust dolenskih volilcev na deželi. V Mirni peči so razgnali shod, ki so ga napravili duhovniki z dr. Šusteršičem na čelu. Noben duhovnik — in seveda še manj advokat Šusteršič — ni smel govoriti; govorili so kmetje in brali duhovnikom levite. Po vsej Dolenjski vre. Naš kmet sam stoji v agitaciji za svoje kandidate. Kar je pametnejšega, je pokoncu proti duhovništvu. Leto se zanaša le na neumneže, koristolovce in na to, kako bo po stranskih potih z volilnimi listi spravilo svoje penzioniste na Dunaj. Še nikdar od leta 1848. naprej ni bilo videti tako energičnega, tako močnega nastopa dolenskega kmetovaleca, kakor letošnjo jesen. — Hvala Bogu, da se je leta enkrat ozrl po svoji revii. Skoro polovica Kranjske je Dolenjska. Rodovitna tla so tu. Vino, sadje in žito raste tu, goveja živina, konj, ovce najdejo polne jasli, hoste je še nekaj in to ljudstvo naj daje na leto še dalje 50 tisoč najmočnejših svojcev za premogokope v tujini! Zdrav, čvrst duh živi sedaj na Dolenjskem, ko morejo vsi posestniki k volitvi. Če ničesar naši bodoči poslanci ne dosežejo, to edino je velika pridobitev: dolenski kmet se je zbudil, se ogrel za koristi kmetije, se vprašal, ali je suženj farovža, ali sloboden človek. Vpraševati je začel državno vlado, ali ji je znano, kako mora avstrijski državljani na tuje, ker je v lastni državi slabo gospodarjenje in to zaradi tega, ker farovž in njegovo spremstvo v tem gospodarstvu je meso, ljudstvu pa dá glodati kosti.

Na Kranjskem. V Cerknici je nedeljski shod sijajno uspel. Okrog 250 volilcev je postavilo enoglasno kandidatom kmeta Božiča. — Na volilnem shodu v Št. Rupertu na Dolenjskem so govorili kandidat-kmet Franc Zupančič, kandidat pete kurije Luka Jelenc in dr. Ivan

jevi venci na naše dekadentične pesnike, vzbudila se je tudi v moji duši preširna želja, da bi tudi name padel vsaj kak lavorjev peresček. Radi tega sem «vzel pero v svojo desno roko» in kos papirja, kamor sem po dolgem duševnem naporu prikoval tale dekadentičen «umotvor»:

Žaba me iz luže krega:
 úvèk, úvèk, lega, lega,
 mešèev srp nad plotom miga,
 v hlevu pa mi sivec riga;
 a dokler dan ne napoči,
 nič od ljube me ne loči!

Ko sem potem te vrstice še nekolikokrat zadovoljno prebral, sem jih prepisal na drug ličen papir ter se podnje podpisal z debelimi črkami. Nato pa sem poslal to pesmico v dolgem priporočilnem pismu nekemu slovenskemu leposlovnemu listu — s sladkimi nadami, da se bo skoro zabliskalo tudi moje ime med ovenčanimi slovenskimi pesniki. A na svojo veliko žalost sem dobil, še predno je izšla naslednja številka dotičnega lista, od urednika pismo, ki se je glasilo:

«Cenjeni gospod!

Obžalujem, da Vaši želji, naj bi dal Vašo, zadnjič doposlano pesmico natisniti v našem slavnem listu, ne morem ustreči, ker pesmica ni godna za tisek in niti prikladna za naš list. Preveč je zlizana po starem kopitu, ima tiste nepotrebne rime, v vsaki vrstici po jednako zlogov, katerih se nobeden nič ne zadene ob drugega in tudi izrazi

Tavčar. Navzočih je bilo okrog 500 volilcev. Shod je napravil najboljši utis, zato sta pa bili kandidaturi sprejeti z navdušenjem. — V četrtek se je v Krškem shod narodno-napredne stranke veličastno izvršil. Udeležba je bila ogromna. Kmetje so župnika Schweigerja, ki je delal nemir, vrgli iz dvorane.

Novi kandidati na Štajerskem. Na Spodnjem Štajerskem kandidirajo: Franc Vračko, načelnik gorenje-radgonskega okrajnega zastopa, proti dvornemu svetniku dr. Ploju, Ludovik Kersnik iz Slovenske Bistrice proti profesorju Robiču v mariborski okolici in Ivan Visenjak, župan na Slomu pri Možgancih, v celjski peti kuriji.

Na Goriškem zmaguje narodno-napredna stranka na več krajih, kjer so bili doslej klerikalci vedno voljeni. Sodi se, da je izvolitev dr. Tume v peti kuriji zagotovljena.

Kmetijo pred očmi!

Dalje.

Te Krapotkinove spomine dopolnjuje ravnokar izišla knjiga v Švici živečega Rusa Parousa ter njegovega sodelovalca zdravnika dr. Lehmana: Das hungernde Russland. Ta dva sta prepotovala Rusijo leta 1898., v katerem letu je bila tam lakota, in utise, katere sta si napravila z lastnimi očmi, sta priobčila v tej knjigi. Človek ne more zaporedoma brati več poglavij te čez 500 strani debele knjige. Joj, ubogo ljudstvo! Podamo le nekaj iz nje: Ruski, na skorbutu vsled lakote na tleh svoje bajte brez strehe — slamo je dal živini — ležeci kmet govori takole: Kak kmet sem brez konja! Stavi mi nož na goltanec, le ne vzemi mi konja! Ali naj zemljo razbrskam s svojimi prsti? Kam naj položim setev? Veter jo bo odnesel, ptice jo bodo načele. Brez konja, gospod, tu ne preostaja drugega, kakor kmalu leči v grob.

«Kmet», piše ta Parous, ki je ruske kmetije sin, «se trudi pridno za hlev in dvor. Duševno je jako razvit, telesa pa močnega. Slabi časi so, kmet ne izgubi upanja. Menda ne bo prišlo do najhujšega. On se hoče boriti. Vse žile se morajo nategniti. On in njegov konjiček

so preveč navadni. Namesto «žaba» bi se lahko reklo: krota, namesto «iz luže» iz blata, namesto «krega» straši i. t. d. V današnjih dneh tako tesnosrčno in opiljeno pesnikovanje ni več moderno. Kdor pa hoče zlagati moderne pesmi, imeti mora tudi moderno dušo, ker prave pesmi so — dušni glasovi. Da pa v Vaši duši ni ničesar modernega, to iz povedanega lahko sami razvidite. Ker ste moj dober znanec, Vas zaradi navedenih nedostatkov nočem raztrgati v javni listnici, temveč sem se toliko ponižal, da Vam to pišem v zaprtem pismu. Mislim, da mi hodete zato hvalezni! Zdaj pa Vam še svetujem, da si odslej več ne tratite časa s takim brezplodnim pesnikovanjem! Da ste mi zdravi! Z Bogom! Vaš Moderan.»

Kaj sem hotel potem še! Pustil sem pesnikovanje ter zavidal vse one pesnike, ki imajo moderne duše. Rad pa vendar še zdaj berem njih moderne pesmi ter iz njih «študiram» pesniške duše, ker sedaj vem, da so pesmi le odmevi ali glasovi pesnikove duše in da, kakršna je duša kakega pesnika, take so tudi njegove pesmi. Ako je toraj pesnikova duša raztrgana, obupana in potrta, so take tudi pesmi, ki prihajajo iz nje. Vsled tega so tudi dekadentične pesmi lahko veliki umotvori, ki natančno in dovršeno slikajo revno dušno stanje dekadentičnega pesnika. To dušno stanje pa le dotični pesnik sam najbolje pozna in nihče drugi umrljivih zemljanov. Zatorej dekadentičnih pesmi tudi drugi grajati ne smemo, čeprav nam v njih kaj ne dopade! Konec pride.

bosta že ostala pri življenju. In to je glavna stvar. Potem pride spomlad in z njo klije novo življenje iz ruše. Kmet varčuje in stiska. Ruska zima se še ni prav začela, in že stiska, že prikrajšuje svojim, sebi in živini hrano. Ali njegovi pridelki se manjšajo. Psi tulijo na vasi gladu, zato znorijo in se spopadejo. Nič se jim ne more dati jesti. Nemir se polasti vseh v vasi. Živina se goni na sejmove. Za vsako ceno se izkuša prodati. Strašno nizki kupi se ponujajo. Kmet ostaja obupno doma. Krava rjove v hlevu gladu, konj se komaj drži na nogah. V hiši vpijejo otroci in prosijo kruha. Da dobi denar, zastavi kmet vse, kar ima, tudi obleko, svoj kožuh. Zima pritiska, mrzaz raste. Kmet vidi, kako se zbira nad njegovo hišo huda usoda od vseh strani. Njegove moči pešajo. On ne najde izhoda iz reve. Vse upanje izgine. On postane apatičen in indiferenten. On vidi, kako najmanjše njegove življenske zahteve ne najdejo uresničenja in da mora brez pomoči gledati, kako umira njegova družina. Duša njegova odmre prej, preden je truplo mrtvo. Skoro poskuša posledice lakote na lastnem telesu. Dolgo že ni jedel mesa niti sala, sočivja, zelja, tudi ni užival mleka. Krava je poginila gladu, ali pa jo je prodal za kup, kolikor bi bila koža vredna. Moko je že zdavno pomešal z lesno skorjo in drugimi stvarmi, tako da ne skipi več, da je neokusna, neprebavljiva postala v kuhni. Mužik je izgubil svojo telesno moč, trebuh se je napihnil, roke visijo odrevenele k tlom, kmet se vleže na leseno prično v raztrgani hišici brez strehe. Tu leži apatično in skoraj brez zavesten. Njegovo lice je rumeno, luč oči je mrkla, oči se vnamejo, so krvave, zobno meso oteka, zobje izpadajo, na rokah in na nogah ima otekline, modre lise, — škorbut je v njem. Sedaj ne čuti več lakote. On noče več jesti in misli le na kakršnjekoli že odrešenje iz te solzne doline in če tudi s smrtjo. — In dolga je zima. Pa vendar pride pomlad. Nič živine, nič semena, nič v kašti in v kleti: Potem se sliši alarm po vsem carstvu: Pomagajte kmetu, svojemu bratu v Kristu!»

Se nadaljuje.

V Kranju, dne 24. listopada.

Čehe je z upokojitvijo praškega višjesodnega predsednika Janse, zadel hud udarec. Na njegovo mesto je imenovan predsednik deželnega sodišča v. Bruu Viktor pl. Wessely. Čehi so vsled tega silno razburjeni.

Hrvatski deželni zbor se je sešel, da se posvetuje o proračunu in o začasnem podaljšanju finančne pogodbe za eno leto.

Francoski ministrski predsednik je v parlamentu izjavil, da predloži v kratkem načrt zakona zoper katoliške redove, da se bo moglo proti njim odločno nastopiti.

Gospodarske stvari.

Varstvo pticam.

I.

Na jesen, ko se začnejo pomikati ptice-sefike v gorkejšje kraje in na pomlad, ko prihajajo naši pernati pevci nazaj, čujejo se po vseh krajih naše države opravičene tožbe o neznosnem počenjanju ptičjih lovcev. Toda te tožbe ne pomagajo nič. V nekaterih kronovinah naše Avstrije, sosebno na Spodnjem Avstrijskem, dalje v Turčiji in na Grškem, zlasti pa v Italiji in severni Afriki se vsako leto polovi, pomori in povžije na milijone ptic pevk. Razen tega presega dandanes neumna šega že vse meje, kajti na tisoče in tisoče ptic se žrtvuje v kinč klobukov našega nežnega, v tem oziru pa jako neusmiljenega ženskega spola. V deželah okrog sredozemskega morja se peča vse staro in mlado s ptičjim

lovom, in sicer jako marljivo skozi celo leto z raznimi sredstvi. V krajih med Ottakringom in Hütteldorfom in še v drugih krajih «Dunajskega gozda», je lov na ptice jako razvit. En del plena se odda prav po nizki ceni raznim ptičjim mešetarjem, drugi del, navadno babice (samice), se pomori, z raznimi barvami kemično preustroji in potem proda modistinjam in drugim takim, kakršnih je na Dunaju veliko število.

Dosedaj povedano jasno dokazuje, da se ceni korist ptic mnogo premalo, in da se vpliv ptic na človeško naravo le prerado pregleda.

Koliko koristijo ptice-pevke našim vrtnarjem, gozdarjem in kmetovalcem s pokončevanjem škodljivih mrčesov, o tem nimamo namena govoriti, temveč hočemo govoriti o vplivu ptic v нравstvenem oziru na čut, lepoto in naravo, sosebno mestnim prebivalcem. Bodisi še tako lep gaj, če nima ptičic, ni prikupljiv. Pust, dolgočasen in prazen je gozd, zelen gaj, vrt, če ni čuti v njem blagoglasnega petja naših ljubčkov. Nedvomno vpliva ptica na prostem na človeško dušo ter spodbuja marsikoga k temeljitemu učenju živalstva sploh. Ptice so nam pa tudi v izgled pri našem početju. «Nobena stvarica,» pravi Brehm, «ne zna tako živeti kot ptica. Nobena druga stvarica ne zna porabiti svojega časa tako, kot ona. Njej je najdaljši dan komaj dosti dolg, najkrajša noč komaj dosti kratka. Pri nekaterih je komaj opaziti, da delajo sploh kak razloček med dnevom in nočjo.

Kak izgled vendar za nas ljudi!

Se nadaljuje.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe je sklenil, da novovstopivšim udom ne bo treba od novega leta 1901. plačevati vstopnine, ker bo deželna podpora nadomestovala dosedanji dohodek iz vstopnine.

Letina v radovljiškem okraju je bila letos srednja. Veliko se je pridelalo mrve, otave pa skoro nikjer nič ni bilo. Turščica je mnogo trpela vsled suše. Krompir je večinoma ostal majhen. Zito je uspelo vobče srednje, pač pa je letos dobra letina s sadjem, zlasti z jabolki in hruškami.

Podaljšanje dolenjskih železnic. Ogrska tvrdka Glanz in drugovi je prosila za dovoljenje za zgradbo električne železnice iz Novega mesta v Metliko in Črnomelj.

Za izvoznike. Iz pisarne trgovinske in obrtniške zbornice v Ljubljani se nam poroča: C. kr. trgovinsko ministrstvo poroča trgovski in obrtniški zbornici, da vsled mnogih izjav, katere je Lloydov upravni svet poslal c. kr. pomorskemu oblastvu v Trstu, izvozniki (ekspor-terji) iz ekonomičnih razlogov vobče ne skrbe dovolj za varno in solidno zavijanje blaga, ki je namenjeno za prekomorski izvoz. Posebno naj se tukaj omenijo pošiljatve papirja, ki so bile z malimi izjemami srednje, pa tudi prav slabo zavite, tako da so se morale odkloniti kot neprikladne za prekmorski prevoz v direktnem prometu, še manj pa kót primerne za promet, pri katerem se večkrat prelaga. V zadnjem času so se tudi ponovljeno čule pritožbe o slabih zavojih in tovorih žebeljev in sodov, ki so bili z ozirom na njih znatno težo veliko preslabo zaviti.

Za izvozne tvrdke. Tvrdke, ki imajo trgovsko zvezo z Damaskom, dobe v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani zaupno poročilo.

Za trgovce z Nemčijo. C. kr. trgovinsko ministrstvo poroča trgovski in obrtniški zbornici, da se je v zadnjem času po poročilu c. in kr. avstro-ogrškega konzulata v Monakovem večkrat pripetilo, da se trgovskim potnikom avstrijskih trgovskih tvrdk pri kralj. glavnem carinskem uradu v Monakovem ni oddalo vzorcev blaga, ker niso imeli predpisanih obrtnih izkaznic. Vsled tega se trgovci

opozarjajo, da preskrbe svojim zastopnikom predpisane obrtne izkaznice, da leti ne bodo imeli pri sklepanju svojih kupčij zamud in ovir.

Kmetijska šola na Gorenjskem se menda vendarle ustanovi. «Slovenski Narod» je prinesel minuli teden daljši članek, v katerem se zlasti opozarja na Bohinjsko Bistrico, kateri kraj je neki najpripravnější za to šolo, ker je tam najlepša prilika za praktično izobrazbo v umni živinoreji in sirsarstvu.

Novičar.

Na Gorenjskem.

Osebna vest. Dne 19. t. m. je postal na graškem vseučilišču gospod Ernest Mayer iz Škofje Loke doktor vsega zdravilstva.

Zaradi shoda gorenjskih županov in svetovalcev se klerikalci kar ne morejo pomiriti. Prikriti ne morejo jeze, ker se je, kakor smo zadovoljstvom konstatirali že zadnjič, začel «puntati» še celo kmet v kranjski okolici. Najbolj jih pa jezi, da se je kmet začel zavedati sam. Sklicatelji onega shoda so pobožni možje, večinoma kar naravnost pristaši klerikalne stranke. In vendar so se vzdramili in še prišli do prepričanja, da je bojni klic «vera je v nevarnosti» prav navadno nizkotno agitacijsko slepilo in limanica za nevedne kaline. Cele skladovnice «Domoljuba», «Slovenca» in «Slovenskega Lista», ki se kmetom vsiljujejo brezplačno, ne pomagajo ničesar. Tudi kmet v naši okolici čuti, da tako ni mogoče naprej, da se poznata «gorenjska močatost» ne sklada z brezpogojno poslušnostjo napram duhovniški komandi, in tem za sedaj že precej razvitim čutilom je hotel naš kmet dati duška na tem shodu. Ta pojav bi klerikalci radi prikrili, valé po znanem receptu vso krivdo na povsem nedolžne osebe in vpijejo vprek: «Kranjski liberalci so kmete nahujskali.» Res pa je, da se kranjski naprednjaki niti brigali nismo za ta shod in se ga tudi nismo udeležili. Prvič zaradi tega ne, ker se ne strinjamo z načeli sklicateljev onega zborovanja, kakor smo že pojasnili v zadnji številki «Gorenjca». Drugič pa, ker nismo bili povabljeni, ker se ne maramo nikomur vsiljevati in še manj kot nepovabljeni delati kraval, kakor od tega shoda zapodeni nepovabljeni duhovni gospodje. Najbolj seveda vpije «Slovenski List», ki smatra shod v kranjski dekaniji še posebej kot «sua causa». V uvodnem članku in dopisu iz Kranja se bavi z napominanim shodom dobro znani pisec, s še bolj znanim surovim slogom, katerega bojevitost je v zadnjem času izdatno podprl ostri gorenjski zrak in toli zaželjene, vendar enkrat polne jasli. Duhtečih rozic, kakor: «Tavčarjeva banda», «kmetški hfod», «smrdokavra» i. t. d. kar mirgoli na tem duhovniškem vrtu. Zlasti uvodni članek «Lo v na kmete», ki je natisnjen okoli slike predsedstva II. katoliškega shoda, je prav primeren okvir osrečevalcem slovenskega naroda à la Šušteršič in Vencajz. Naj navedemo samo en odstavek: «Liberalci se potegujejo za to, da bi zmagali lumparija in sleparija (zato imajo tudi prave sleparje, ki so zaradi raznih lumparij že izdelali leta po ječah, v svojih kovačnicah), mi se pa potegujemo za resnico božjo in pravico ljudstva.» Človek se nehote spominja ničvrednega svetopisemskega farizeja, ki je pred oltarjem našteval svoja dobra dela. Ne pride nam seveda niti na um, da bi igrali vlogo ponižnega cestinarja, temveč naša dolžnost bodi, takim in enakim «tulečim drvišem» strgati krinko raz obraz, da se pokažejo prevarjenemu ljudstvu v pravi podobi. Na drugi strani pa treba seveda zopet potrpljenja, kajti naravno je, da se človek, ki se je že leta in leta bavil s tako nečedno

družino, kakor jo opisuje «Slovenski List», navzame polagoma tudi sam surovih manir. Tudi «Slovenec» je ves potr in ne more prikriti svoje jeze radi kranjskega shoda. Seveda močno vplivajo na to duševno stanje tudi ponesrečeni klerikalni shodi na Notranjskem in na Dolenjskem. Najprej je očital «Gorenjcu», da ni res, da bi gosp. Kozelj kandidiral. Sedaj pa, ko je gosp. Kozelj razposlal volilni oklic, «Slovenec» kar ne ve, kaj bi počel. V dopisu iz kranjskega okraja beremo naslednje: «Kranjski zakotni liberalci so v inenu ljubljanske liberalne klike razposlali po kranjskem okraju iz raznih laži skrpan volilni listič z naslovom „Kmet naj voli kmeta za svojega poslanca“. Če bi moglo biti liberalce sram, rekli bi: „Sram vas bodi, da se tako upate kmetu legati!“ Ubogo slovensko ljudstvo, če boš šlo takim sleparjem na limanice.» Potem pa kar v šestih odstavkih skuša oprati bivše klerikalne poslance-zamorice. Kot posebno zaslugo bivših poslancev opisuje ustanovitev klerikalne kmetске organizacije, ki že sedaj poka na vseh koncih in tira kmeta naravnost v pogubo. Kakor smo že zgoraj omenili, nismo kar nič v dotiki z «neodvisno kmetško stranko», sedaj pa še izrecno povdarjamo, da za Kozeljev oklic niti vedeli nismo, dokler ni bil tiskan. Ti pa, gorenjski kmet, ki si se drznil enkrat samostojno nastopiti in potožiti v svojem oklicu svoje gorje, ne da bi si bil zato izprosil še posebnega blagoslova od klerikalne gospode, veš li, kaj si ti po mnenju teh svojih patentiranih osrečevalcev? **Lažnivec in slepar...**! Ali se ti oči odpirajo, ali sedaj veš, zakaj je vera v nevarnosti? Ker se gospodje boje za svoj upliv! Toda prišlo bo še bolje. Za srečno izvolitev gosp. Pogačnika izpostavili bodo monštranco in, če bo gosp. Kozelj imel korajžo vztrajati pri svoji kandidaturi, izpostavljeno bo Najsvetejše zoper njega, kakor je bilo pred leti za Pogačnika proti vzornemu duhovniku Tomo Zupanu in pozneje proti Antonu Koblarju, ki takrat se ni sanjal o prelepi službi kranjskega dekana. Zoper pobožnega kmeta, ki je vrhutega še klerikalnega mišljenja, izpostavili bodo monštranco! Da! Da! ni čudno, če res vera peša. Tu bi bil pač na mestu oni iz «Dihurja» ponatisnjeni odstavek, le treba mesto besede «liberalce» vstaviti «klerikalce», a mi, ki ne ljubimo tako tečne hrane, vzkliknemo z ozirom na to klerikalno početje raje s pobožnim «Slovencem»: Ubogo slovensko ljudstvo, če boš šlo takim sleparjem na limanice!

Občni zbor moškega pevskega društva «Kranj», ki se je vršil minulo nedeljo v društveni sobi, je izvolil predsednikom g. Janka Sinka, podpredsednikom gospoda Leopolda Blaznika. Ostali odborniki so tisti, kakor v prejšnjem odboru.

Veselico priredi «Narodna čitalnica v Kranju» v soboto, dne 24. listopada t. l. v svojih prostorih. Spored: 1. J. Horny: Koračnica, igra čitalniški godbeni klub; 2. F. Wogrolly: Overtura, igra godbeni klub; 3. H. Volarič: «Slovenski svet, ti si krasan!» moški zbor; 4. F. Wogrolly: «Snezinke», valček, igra godbeni klub; 5. K. Czermak: Koncertna polka za klarinet solo, igra godbeni klub; 6. A. Nedved: «Dekletu», moški zbor; 7. I. pl. Zajc: «Večer na Savi», igra godbeni klub. Začetek ob poldevetih zvečer. Vstopnina prosta. Vstop je dovoljen samo čitalniškimi udom in po njih vpeljanim gostom. K obilni udeležbi vabi odbor.

Sv. Jošta je došla vest, da se je dne 18. t. m. ob 4:45 uri zjutraj čutil sekundo trajajoč potresni sunek.

V Goricah je pred nekako štirinajstimi dnevi sedelo več fantov v gostilni «Nadižarja». Med drugimi sta bila

ondi tudi Andrej Bajt in Ignacij Vevar. Prišlo je do malega prepira med fanti. Ko so se razšli in je bil Bajt zadnji, skočil je menda Ignacij Vevar k njemu in ga zabodel dvakrat v hrbtenico. Bajt je 21. t. m. umrl. Vevarja so izročili sodišču.

Kmetski prijatelji. Z Bleda se nam piše: Naši duhovniki in njih privrženci se kaj radi, posebno ob času volitev, prilizujejo kmetskemu ljudstvu ter se mu lažejo, kako veliki prijatelji so njegovi in koliko dobrega so že storili zanj. V resnici pa jih le sleparijo ter odirajo, kjer le morejo. Naj navedem nekaj najnovejših slučajev iz našega kraja: V konsumnem društvu so imeli na tehtnici naloženega več gramov papirja, da so mogli pri vsakem kilogramu kmeta za nekoliko ogoljufati. Belanski župnik je učil Petranko na Mlinem, kako se dela iz sadjevca črno vino za kmete, za katere je po njegovih mislih vse dobro, da le plačajo. Župnik v Ribnem pa je baje rekel, da bode treba letos nakupiti več sadja, ga stlačiti ter potem tako tekočino namešati v vino ondotne konsumne podružnice, češ, saj kmet vse rad pije in plača. Kmetje take poštenjake volijo in odpošiljajo še celo kot svoje zastopnike na Dunaj, da jih morejo tudi tam varati ter izdajati njih koristi! Potem res ni čudno, da se kmetu slabo godi!

Zdravstveno stanje v radovljiškem okraju. Dušljivi kašelj je ponehal v občinah Bled in Bistrica. Od 276 obolelih otrok jih je umrlo 7. Zaznamovati je čvetero slučajev škrlatinke. Pomagal je v vseh teh slučajih zdravilni serum. V Predtrgu in v Kropi se je pojavil po en slučaj vročinske bolezni. Proti dušljivemu kašlju je baje — kakor se nam poroča — jako dobro sredstvo «sok zoper otročji kašelj», ki se dobiva v lekarni g. Trnkócyja v Ljubljani.

Nenavadna prikazen. Prijatelj našega lista nam piše iz Škofje Loke, da je dne 19. t. m. ob devetih zvečer ujel na dvorišču lepo kresnico.

Hranilnica in posojilnica v Škofji Loki, zadruga z omejenim poroštvom, se je vpisala pri c. kr. deželnem sodišču v zadrugni register in prične poslovati — kakor se nam naznanja — že prve dni prihodnjega meseca. Uradni prostori bodo v hiši gospe Kloboves na glavnem trgu. Sklenilo se je, da se vloge obrestujejo po 4½%.

O vprašanju vodovoda v Škofji Loki se nam poroča, da je zadnje dni vrnilo kemično preskuševališče v Ljubljani analizo studenčnice izpod Križne gore. Ta studenec ima po mnenju veščakov dovolj vode za Škofjo Loko. Tudi inženjer se je pred kratkim zastran vodovoda mudil pri nas.

V Stari Loki je bil predvčerajšnjim pogreb posestnice Mine Porenta.

V Poljanah nad Škofjo Loko se je vršila občinska volitev, pri kateri so bili izvoljeni gospodje: Alojzij Grošelj iz Dobja, županom, Valentin Tavčar in Gregor Peternel, oba iz Poljan, občinskim odbornikom.

Vodovod v Vižmarjih. Vtorek popoldne je pritekla voda po ceveh. Vsa občina je z veseljem pozdravila ta trenutek, in zakaj bi ga ne, ker je ta kraj že od nekdaj trpel na pomanjkanju vode, zlasti ob suši, ko so odpovedali vsi studenci in se je morala dovažati voda iz Save. Občina dobi sedaj izvrstno pitno vodo tako za ljudi kakor za živino, poleg tega pa dovolj hidrantov, ki naj bi vsak požar zadušili že v kali. Vas je bila v zastavah, in grmenje topičev je naznanjalo občinski praznik. Zvečer pa so se stanovalci sešli k slavnostni pojedini. — Koristna naprava izvrstno deluje, kakor je bilo ta dan opaziti. Jako delavni odbor, na čelu gospoda A. Belec in J. Arhar, je mnogo pripomogel k temu.

Deželni inženjer J. Sbrizaj je nadzoroval delo, katero je izvršila znana tvrdka C. Wagenführer. Vodovod stane 24.000 K, h katerim je prispevala država in dežela.

Tatica. Marija Kosec s Skaručine se je dne 27. t. m. zvečer vtihotapila v hišo mesarja Valentina Cirmana iz Št. Vida pri Ljubljani, ko so domači ljudje ravno večerjali, ter odnesla dekli s podstrešja obleko v vrednosti 70 K, gospodarju pa raznega jedilnega orodja v vrednosti 16 K in drugih stvari za 86 K. Orožniki z Mengiša so ukradeno blago našli pri imenovani ter tatico izročili deželnemu sodišču.

V Trzinu je dne 17. t. m. vlak povozil 70 let starega berača Fr. Vrabca. Odtrgal mu je obe nogi, da je nesrečnik takoj umrl. Sodi se, da je bil Vrabec žganjepivec in v onem usodepolnem trenutku ne pri pravi pameti.

Rop. Že večkrat zaradi umora in tatvine kaznovani delavec Mihael Hribar iz Domžal je oropal dne 4. t. m. v Rodici onemoglega lajnarja Jožefa Kvedra. Hribar je tiščal Kvedra z roko za glavo na tla in mu odvzel 50 kron. Po dolgem iskanju so naši roparja v Colu, skritega pod streho krčmarja Janeza Kuharja, in ga izročili c. kr. okrajnemu sodišču v Kamniku.

Na Kranjskem sploh.

Ustanovni shod slovenskega trgovskega društva «Merkur» v Ljubljani se vrši jutri v nedeljo dne 25. t. m. ob poltreh popoldne v dvorani «Narodnega doma».

Potrjena zakona. Cesar je potrdil zakon glede uredbe zdravstvene službe na Kranjskem, izvzemaš Ljubljano, in glede zlaganja zemljišč, katera je sklenil deželni zbor kranjski.

Na Štajerskem.

V Mariboru so pri občinskih volitvah v tretjem razredu prodrli socijalni demokratje. Še župan je podlegel.

Na Primorskem.

Zbor odposlancev zveze bolniških blagajn se je vršil dne 18. listopada t. l. v Trstu in je bilo pri tem zborovanju 19 slovenskih in 20 laških odposlancev navzočih. Zastopanih je bilo 18 blagajn. Pri tem zborovanju se je pokazalo, da tudi Lahi med seboj niso bili edini, ker pri glasovanju niso prodrli z nobenim predlogom kljub temu, da so imeli en glas večine. Važno za slovenske blagajne je to, da se je sklenilo, da se v prihodnje določi število odposlancev po povprečnem letnem številu delavcev in ne, kakor dosedaj, po številu od dne 31. grudnia, ker v tem času imajo slovenske blagajne najmanj članov, laške pa največ. Pozimi je namreč na Primorskem delo omogočeno, pri nas pa ne. Rezervni zaklad zvezi pripadajočih blagajn iznaša 260.712.60½ gld., rezervni zaklad zveze pa 23.384.85 gld. Ker pa ta fond ne zadostuje po § 8. zvezinih pravil, sklenilo se je, da se ima za leto 1900. vplačati zvezi 10% od preostanka posameznih blagajn. — Vložil in sprejel se je ugovor zoper načelstvo, ker se pravila niso izpremenila tako, kakor je bilo na lanskem zborovanju sprejeto z večino glasov. — Zelo viharno debato je povzročila prošnja bolniške blagajne v Pulju za posojilo 8000 K proti 4% obrestovanju in letnemu vračilu 2000 K. Celu med slovenskimi odposlanci so nastala nasprotstva. Konečno se je sprejel predlog, da se posojilo 4000 K dovoli.

Za Miklavža

priporoča vsakovrstno in bogato zalogo **Miklavžev** in **krampuzov** in drugo različno slaščičarsko blago

234—1 **Emil Brandt**, slaščičar v Kranju.

Darila.

Upravništvu našega lista je poslal za **dijaško kuhinjo v Kranju N. N.** iz (?) vsoto K 5·16, katero so zložili ob krasnem glasbenem sporedu dveh dražestnih umetnic in neumornega umetnika njih navdušeni častilci v Kostanjevici. Znesek smo izročili blagajniku «Dijaške kuhinje.»

Listnica uredništva.

Gosp. A. S. iz Bitenj pri Radovljici: Ono notico smo posneli po «Slovencu» štev. 249.

Tedenski sejem v Kranju dne 19. t. m.

Prignalo se je 65 glav goveje živine, 2 telet, 112 prašičev, 7 ovac, — buš, — koz. 50 kg: pšenice K 7·50, prosa K 7.—, ovska K 5·60, rži K 7.—, ajde K 6·50, ječmena K 7·25, fižola koksa 10.—, ribničana K 9·25, krompirja K 1·70, deteljno seme K 45.— do K 50.—.

Loterijska srečka dne 17. listopada t. l.

Trst: 5 70 80 48 27

Vizitnice in kuverte po zelo nizkih cenah priporoča „Kranjska tiskarna“ v Kranju.

227—2

Pozor, živinorejci!

Franc Omersav v Kranju prodaja **Barthelnovo apno** za poklajo.

Velik, lep lokal

posebno pripraven za trgovino, v sredini mesta, odda se s **1. februarjem 1. 1901, oziroma tudi prej.**

Kje? pove iz prijaznosti upravništvo «Gorenjca». 226—2

Učenec

se sprejme takoj v špecerijsko prodajalnico. Zahteva se vsaj štiri razrede ljudske šole.

Kje? pove upravništvo «Gorenjca». 230—1

Dve lepi, meblirani sobi

ako se želi tudi s hrano, se odda do dne 1. grudna t. l.

Naslov dá iz prijaznosti upravništvo «Gorenjca». 231

Podpisanec preklicujem vse obrekovanje, katero sem govoril o tukajšnjem učitelju gosp. Ivanu Kuharju.

V Trbojah, 19. novembra 1900.

232

Jožef Rozman,
posestnik v Trbojah.

Na račun se takoj odda stara gostilna na deželi

na dobrem glasu in prostoru, pripravna za kakega roko-delca ali šiviljo pod ugodnimi pogoji.

Kje? pove upravništvo «Gorenjca». 233—1

Št. 1442.

Razglas.

228—2

Pri mestni občini kranjski je izpraznjena **služba policijskega stražnika** z letno plačo 720 K, oziroma 600 K, prostim stanovanjem in službeno uniformo.

Prosilci, zmožni slovenskega in nemškega jezika, naj vložijo prošnje z dokazili sposobnosti do dne **1. decembra t. l.** pri županstvu.

Prednost imajo dosluženi vojaki in žandarji.

Županstvo v Kranju

15. dne novembra 1900.

Ivan Sartori

ključarstvo in trgovina z železnim blagom v Radovljici (Gorenjsko).

Tu se dobivajo vsake vrste **šivalni stroji** za šivilje, krojače, čevljarje, **slamorenice** najboljših vrst po nizki ceni.

Vsaki stroj se tukaj lahko poskusi in ogleda. Za vsaki stroj se jamči eno leto.

Stroji dajo se tudi na obroke.

214—5

KAROL FLORIAN

trgovina s knjigami, galanterijskim blagom, muzikalijami in godbenim orodjem v Kranju, glavni trg

priporoča svojo veliko zalogo **pisalnega orodja, šolskih in drugih knjig, vsakovrstnega papirja, kuvert, posetnic (vizitnic) in galanterijskega blaga.**

Tudi sem preskrbel veliko zalogo **godbenega orodja in strun** in prodajam vse po najnižji ceni. 11—46

Gospodom učiteljem in prekupovalcem pri šolskih knjigah deset odstotkov popusta.

Proti malokrvnosti.

Železnato vino

lekarnarja **G. Piccoll-ja**
v Ljubljani
dvornega založnika Nj. svetosti papeža

ima v sebi **90** krat več železa

kakor druga po reklamni nezaslužno sloveča kina-železnata vina, katera često nimajo več železa v sebi, kakor vsako ceno namizno vino. 161b—18

Vsled tega največje jamstvo za izdatnost tega vina pri malokrvnih, nervoznih ali vsled bolezni oslabilih oseb, kakor tudi še posebno pri bledih, slabotnih in bolehavih otrocih.

Dobiva se v steklenicah po pol litra za 1 gld.

Za nakup v Ljubljani se priporočajo naslednje tvrdke:

KLOBUKE

najnovejši fačone priporoča po nizki ceni 57-37

J. S. BENEDIKT na Starem trgu.

ilustrovani ceniki na razpolago.

Pravo

plzensko pivo

iz združne pivovarne

vedno popolnoma sveže v sodih in steklenicah

se dobiva 59-37

v zalogi Ivana Gorupa.

Telefon št. 90.

Agentura.

Trgovska komisija.

Šivalni stroji in kolesa.

Tovarniška zaloga

IVANA JAX-A

Dunajska cesta št. 17

priporoča svoje najbolj priznane šivalne stroje in kolesa.

Ceniki se dopošljejo na zahtevanje zastoj. 63-37

Pri nakupovanju
suknenega in manufaktarnega
blaga se opozarja na tvrdko 58-37

HUGO IHL

Špitalske ulice šte. 4

Velika zaloga suknenih ostankov.

Ernest Ferniker

na Dunajski cesti v Ljubljani

priporoča slavnemu občinstvu svojo prvo in največjo zalogo vseh vrst

galanterijskega, norimberškega,

mizonskega in vitkanega blaga ter igrač

na debelo in drobno.

Zunanja naročila točno. — Cene nizke.

72-36

FILIP FAJDIGA

Zaloga in lastna izdelovalnica

sobne oprave

Prešernove (prej Slonove) ulice št. 50

priporoča svojo veliko 61-37

zalogo sobne oprave

vsake vrste garnitur i. t. d.

Jamči se, da je v blagu lastnega izdelka vedno suh les.

MODROCE na peresih (Federmatratze), stole in vsa v to stroko spadajoča dela izvršujem točno po naročilu in po nizkih cenah. —

V Kranju se dobivajo stoli pri g. J. Anzeljcu na glavnem trgu.

Slavnemu občinstvu se uljudno naznanja, da se je

„pri avstrijskem cesarju“

v novozgrajeni hiši otvoril hótel. 62-37

Priporočam slavnemu občinstvu prijazne sobe za prenočišča.

Gostilna se nahaja še v stari hiši, kjer se točijo pristna dolenjska, istrska in štajerska vina.

Za dobro postrežbo se jamči.

Gospodom posestnikom vozov je na razpolago konjski hlev in prostorno dvorišče.

— CENE NIZKE. —

Fran Detter

LJUBLJANA

na Starem trgu šte. 1.

Prva in najstarejša 73-36

zaloga šivalnih strojev.

Tu se dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno priporočam svoje izvrstne slamoreznice in mlatilnice, katere se dobivajo vzlic njih izbornosti ceno. — Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Nepremočne vozne plahke

v različni velikosti in kakovosti ima po nizki ceni vedno v zalogi 108-30

R. Ranzinger

špeditèr c. hr. priv. južno železnice, Ljubljana, Dunajska cesta št. 15.

Prodaja na drobno in debelo.

Največja tovarniška zaloga sukna

J. Grobelnik

Ljubljana, Mestni trg 20

77-36

priporoča svojo veliko zalogo vseh vrst suknenega blaga jägerndorfskih, brnskih in angleških štof, vsake vrste letnega in zimskega lodna, kakor tudi mnogovrstnega

manufakturnega blaga

hlačevine in vse k oblekam potrebne oprave. — Velika zaloga volnenega in bombažnega blaga za ženske obleke, svilnatih in volnenih robcev.

Krojačem, ki stržijo mnogo blaga, posebno nižane cene.

Bogata zbirka vzorcev sukna se razpošilja na zahtevanje.

Ceneji nakup kot povsod drugod.

IVAN KORDIK

trgovina z galanterijskim blagom Ljubljana, Prešernove (Slonove) ulice št. 10-14

priporoča svojo veliko zalogo na drobno in na debelo

jedilnih in kuhinjskih potrebščin

iz alpake in alpake-srebra, in veljajo predmeti iz alpake (trpežne bele kovine):

- 1 tucat žlic, navadnih gl. 4-40, težkih gl. 5-50
- 1 " " za kavo " 2-20, " " 2-60
- 1 " nožev ali vilic " 6-10, " " 2-60
- Jedna velika žlica za mleko gl. --80, za juho gl. 2--
- Noži in vilice z roženim, koščenim ali trdo-lesnim ročajem :
- 12 parov navadnih od gl. 1-80 do gl. 3--
- 12 " boljših " " 3-50 " " 7-50

Svečniki iz alpake, visoki 21 24 26 1/2 cm
84-35 gl. 2- 2-30 2-60

Manufakturna (gvantna) trgovina.

Češnik & Milavec

Ljubljana, Špitalske (Lingarjeve) ulice

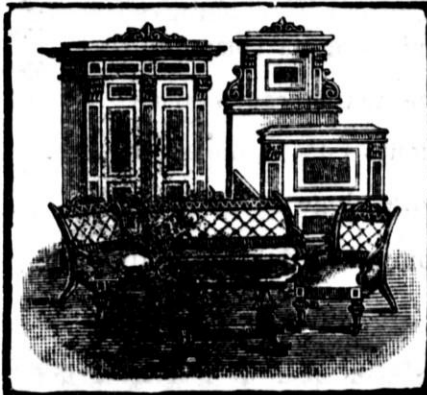
v novozgrajeni mestni hiši, opozarjata slavno občinstvo na nju popolnoma z novim jesenskim in zimskim blagom založeno trgovino, kakor: novosti v pavolnatih, polvolnenih in volnenih oblek za ženske, fini kamgarn, ševiot (Damentuch), loden i. dr., gladko in pisano, perilni modni barhent za jopice, bluze in obleke. 199-8

Velika zaloga raznovrstnega sukna, štofa, kamgarna, ševiota ter znanega pristnega gorenjskega loškega štofa. — Novosti v volnenih, svilnatih in ženiljastih rutah in šerpah (pintah), pletenih (štrikanih), suknenih ogrinjalkah, plahlah, gorenjskih in ogrskih kocih, pavolnatih in volnenih postelnih kocih i. t. d.

Vse navedeno po najnižji ceni.

Vzorci se po pošti brezplačno razpošiljajo.

R. LANG, Ljubljana (Kolzej)

tovarna za modroce na peresa in posteljno opravo, zaloga pohistva,

priporoča vsake vrste

modrocev, posteljne uloge, zrcal, poljub. otročjih vozičkov, nastoniačev, počivalnikov (sofa, kanape, divan) in sobno opravo 76-36

po najnižjih cenah.

Cenike s 300 podobami pošlje zastoj in poštne prosto.

Prodaja tudi na obroke.

Razpošiljanje točno.

Domača zanesljivost

Postene nizke cene.

G. Tönnies, Ljubljana

tovarna za stroje, železo in kovinolitnica

priporoča kot posebnost vse vrste

stroje za slamoreznice in žage. 81-36

Prevzame in izvršuje stavbinska in tesarska dela.

Predtiskarija.

Franja Meršol Ljubljana

Mestni trg 18

82-36

zalogo pričetih in izdelanih ročnih del

in vsa v to stroko spadajoča dela. Prijemam vsakovrstna

bela, zlata in svilnata ročna dela

(monogramne).

Vsa dela se izvršujejo točno in po niskih cenah. — Zunanja naročila točno.

Dobro znana, že čez 30 let obstoječa stara gostilna

„pri Tišlerju“

Kolodvorske ulice št. 26

gredoč od kolodvora proti mestu na levo, na kar se slavno potujoče občinstvo, da se izogne pomoti, posebno opozarja. Dobra postrežba, vedno sveža okusna jedila, pristna vina, izborna, ob vsakem času sveže pivo. Dalje je v tej staro-znani gostilnici vsikdar na razpolago mnogo sob s snažnimi posteljami, vse po jako nizki ceni.

Zahvaljuje se slavnemu občinstvu za mnogobrojni dosednji obisk, priporoča se naklonjenosti mestnega in kmetskega občinstva tudi za nadalje 113-30

Leopold Blumauer, posestnik in gostilničar.

Adolf Hauptmann

75-36

oljnatih barv, firnežev, lakov in kileja

v Ljubljani.

Ilustrovani cenik brezplačno in poštne prosto.

Podpisani uljudno naznanja slavnemu občinstvu v mestu in na deželi, da je

svojo trgovino z manufakturnim blagom na glavnem trgu v Kranju

popolnoma prenovil in da bo tisto izvrševal v še večjem obsegu, kakor dosedaj.

Zlasti se priporoča v **nakup zimskega blaga** na debelo in drobno, nevestam za **nakup bale**, za kar ima posebno veliko izbor.

Cene nizke, postrežba točna.

221—4

Z odličnim spoštovanjem

Franc Crobath

«pri Franceljnu»

trgovec z manufakturnim blagom v Kranju.

Zmešane in strižene lase

kupuje po najvišjih cenah od 2 kilogramov naprej

Filip Well

velika trgovina z lasmi v Spodnjem Kralovcu (Unter-Kralowitz) na Češkem. 171—15

P. n. čitatelje te anonce opominim, naj opozoré na mojo adresu zbiralce las. — Na vsako vprašanje glede cene se odgovarja.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Špitalske ulice šte. 2.

Nakup in prodaja vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih pisem, srečk, novcev, valut i. t. d. za najkulantnejših pogojev.

Posojila na vrednostne papirje proti nizkim obrestim.

Zavarovanje proti kurzni izgubi.

Promese k vsem žrebanjem.

Sprejemanje

denarnih vlog na vložne knjižice, na tekoči račun in na giro-conto s 4 1/2% obrestovanjem od dne vloge do dne vzdiga.

Eskompt menjic najkulantneje.

Borzna naročila. 189-10

Izdaja in zalaga konsorcij «Gorenjca».

Odgovorni urednik Gašper Eržen.

Tiska «Kranjska tiskarna» v Kranju.

Mestna hranilnica

v Kranju
obrestuje hranilne vloge
po 4 odstotke
brez odbitka rentnega davka
katerega plačuje iz lastnega.

Stanje vlog: 2,240.022 kron 73 vinarjev. — Stanje hipoteknih posojil 1,589.365 kron 19 vinarjev. 85—42

106—31
AVGUST-a ŽABKAR-ja priporoča
različnih mrežastih ograj za pašnike, vrtove, okna, vrata i. t. d. kakor tudi vsa druga kjučavničarska dela. — Nizke tovarniške cene. — Točna in solidna postrežba.

Prva električna ljubljanska
v
tovarna mrežastih ograj